

AVALUACIÓ PSICOLÒGICA EN CLÍNICA INFANTIL I ADOLESCENT

26934

Data de la última revisió del programa: 04.07.2006

Unitat de Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològic
Departament de Psicologia Clínica i de la Salut

Professora:

Carme Costas i Moragas (teoria, pràctiques i docència tutoritzada)

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

L'enfocament d'aquesta assignatura és essencialment aplicat. A través de les classes, tant teòriques com pràctiques, es pretén reflectir tot allò que caracteritza la tasca del psicòleg clínic especialitzat en infants i adolescents. L'avaluació psicològica és el procés que precedeix qualsevol tipus d'intervenció, per tant, l'actitud del professional ha de ser especialment receptiva i amatent a tota mena de problemes que pugui presentar el pacient. Es tracta, doncs, d'una matèria molt heterogènia, on hi convergeixen els coneixements d'altres disciplines, bàsicament els adquirits en les assignatures Avaluació Psicològica, Psicopatologia de la Infància i de l'Adolescència I i II i Psicologia Evolutiva, Processos Fonamentals.

Tenint en compte que l'infant és un ésser en ple procés de desenvolupament, la part central de l'assignatura està estructurada en tres blocs o etapes, per tal d'estar en consonància amb aquesta realitat.

OBJECTIUS GENERALS DE L'ASSIGNATURA

Adquirir la metodologia pròpia de l'avaluació psicològica infantil, aplicable a diferents àrees, sempre d'acord amb l'edat del subjecte.

Tenir un coneixement general de les principals tècniques d'avaluació psicològica per a infants i adolescents, tenint en compte les seves qualitats i limitacions, tant de tipus clínic com psicomètric.

Crear en l'alumne/a una actitud crítica i alhora oberta i interdisciplinària.

TEMARI

INTRODUCCIÓ

Tema 1. L'avaluació psicològica en la infància i l'adolescència: definició i concepte. Fases del procés d'avaluació.

BLOC A: Avaluació del desenvolupament de l'infant de 0 a 2 anys

Tema 2. El període neonatal. Exàmens del nadó.

Tema 3. Avaluació del comportament neonatal.

Tema 4. Les àrees del desenvolupament i la seva avaluació.

BLOC B: Avaluació del desenvolupament de l'infant de 3 a 6 anys

Tema 5. Avaluació del desenvolupament cognitiu.

Tema 6. Avaluació de la comunicació i del llenguatge.

Tema 7. Avaluació de la motricitat i de la preferència lateral.

Tema 8. Avaluació del temperament (estil conductual).

BLOC C: Avaluació del desenvolupament de l'infant des dels 7 anys fins a l'adolescència

Tema 9. Avaluació de la competència cognitiva.

Tema 10. Avaluació de la funció visuomotora i de la lecto-escritura.

Tema 11. Avaluació de les habilitats socials.

Tema 12. Avaluació de la personalitat.

PRÀCTIQUES

Objectius:

1. Identificar els problemes principals d'un cas, a través de la història clínica del subjecte.
2. Corregir diferents tipus de tècniques d'avaluació psicològica infantil i adolescent.
3. Proposar els elements bàsics per a una intervenció psicològica adequada al cas.

Metodologia: exercicis d'avaluació aplicats a subjectes de diferents edats que es realitzaran a la mateixa aula. Per fer-ho es comptarà amb suport gràfic (històries clíniques, protocols de tests, etc.) i audiovisual.

DOCÈNCIA TUTORIZADA

L'objectiu principal és la resolució de casos clínics, amb l'elaboració del corresponent informe psicològic.

Metodologia

Els alumnes podran treballar individualment o en grup (hom recomana grups d'un màxim de 3 alumnes). La professora proporcionarà a cada grup el material gràfic necessari per resoldre els casos (història clínica i proves utilitzades). El procés del treball consistirà en les següents fases:

- Anàlisi de les dades de la història clínica i identificació dels problemes principals.
- Formulació d'hipòtesis de diagnòstic
- Correcció de les proves psicològiques.
- Resultats: descripció, classificació, predicció i presa de decisions.
- Elaboració de l'informe psicològic.

La professora ajudarà i supervisarà tot el procés. El ritme de la feina el marcaran els propis alumnes, és a dir, treballaran d'una forma autònoma i sol·licitaran ajut sempre que ho considerin necessari.

AVALUACIÓ

Examen obligatori: es tracta d'una prova de resolució de casos a través d'un total de 8 a 10 preguntes obertes. Durant l'examen, els alumnes podran consultar tot el material que considerin necessari. Puntuació: de 0 a 10. Aprovat: a partir de 5.

Les pràctiques també seran avaluades i la seva nota formarà part de l'avaluació general de l'assignatura.

La contribució percentual de cadascuna de les parts de l'assignatura (teoria i pràctiques) a la qualificació total, es concretarà a l'inici del curs.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

Manuale de consulta per a l'ampliació de temes explicats a l'assignatura:

Bracken, B. A. (Ed.). (2000). *The psychoeducational assessment of preschool children (3rd. edition)*. Boston: Allyn and Bacon.

Costas, C. (2003). *Avaluació psicològica del desenvolupament infantil. Des del naixement fins als sis anys*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions.

Fernández-Ballesteros, R. (Ed.). (2001). *Introducción a la Evaluación psicológica*. (2 volums) Madrid: Pirámide.

Forns, M., Abad, J., Amador, J.A., Kirchner, T. i Roig, F. (2002). *Avaluació psicològica*. Barcelona: Editorial UOC.

Maganto, C., Amador, J.A. y González, R. (Eds.) (2001). *Evaluación psicológica en la infancia y la adolescencia. Casos prácticos*. Madrid: TEA Ediciones.

Silva Moreno, F. (Ed.) (1995) *Evaluación psicológica en niños y adolescentes*. Madrid: Síntesis.

Vance, H. B. (1998). *Psychological Assessment of Children (Second Edition)*. New York: John Wiley

COMPLEMENTÀRIA

Brazelton, T. B. (2001). *Momentos clave en la vida de tu hijo*. Barcelona: Plaza & Janés.

Brazelton, T. B. i Nugent, J. K. (1997). *Escala para la evaluación del comportamiento neonatal*. Barcelona: Paidós. Versió original: *Neonatal Behavioral Assessment Scale. 3rd Edition. Clinics in Developmental Medicine No. 137*. Londres: Cambridge University Press., 1995.

Brazelton, T. B. i Sparrow, J. D. (2002). *Touchpoints. Three to six*. Cambridge, MA, EUA: Perseus Publishing.

Costas, C. (2004) *Escala per a l'avaluació del comportament neonatal* (DVD en català i castellà). Institut de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona. Distribució: TEA Ediciones.

Ezpeleta, L. (2001). *La entrevista diagnòstica con niños y adolescentes*. Madrid: Síntesis.

Forns, M. (1993) *Evaluación psicológica infantil*. Barcelona: Barcanova.

Kaufman, A. S. (1982). *Psicometría razonada con el WISC-R*. México: El Manual Moderno.

Kaufman, A. S. i Kaufman, N. L. (1983). *Evaluación clínica de los niños con las Escalas McCarthy*. Madrid: TEA Ediciones.

Missio, M. A. i Botet, F. (2001). *Detección de trastornos psicofuncionales en la primera infancia*. Barcelona: Masson.

Moreno, C. i Maganto, C. (2004). *Escalas Bayley de desarrollo infantil* (DVD en castellà). Madrid: UNED. Distribució: TEA Ediciones.

Sattler, J. M. (1988). *Evaluación de la inteligencia infantil y habilidades especiales* (Segona edició). México: El Manual Moderno.

Shaffer, D. R. (2000). *Psicología del desarrollo. Infancia y Adolescencia*. Madrid: International Thomson Editores.

Shaffer, D. R. (2002). *Desarrollo Social y de la Personalidad*. Madrid: International Thomson.